

Становище на „А1 България“ ЕАД по публикуван на обществено обсъждане на анализ по чл. 53, ал. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС (Тарифата), приета с ПМС № 374/29.12.2011 г.

„А1 България“ ЕАД (А1) е на мнение, че Комисия за регулиране на съобщенията (КРС) правилно е предприела действия по изготвяне на анализ на текущата Тарифа за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС (Тарифата) и съответно го е публикувала за обществени консултации. Предвид това, предоставяме нашето становище и коментари, както следва:

В Европейския кодекс за електронни съобщения (Кодекса) и по-конкретно в т. 99-101 от Преамбюла е описано, че осигуряването на максимална прозрачност при определянето на размера на таксите е от съществено значение за въвеждането на единен подход на ниво ЕС. Провеждането на обществени консултации по анализа следва да гарантира прозрачност и предвидимост на регулаторната политика в областта на таксите, както и възможност на всички заинтересовани страни да изразят своите становища, бележки и коментари.

С оглед на описаното по-горе, смятаме че КРС е направила една от стъпките, предвид провежданите обществени консултации, но сме на мнение, че представения анализ не покрива изискванията на Кодекса, а по-скоро е налице кратко резюмиране на предприетите действия за изминал период. Основните ни аргументи за това са свързани с:

1. Липсват данни за извършен анализ по отношение на такси за ползване на ограничен ресурс, които не бяха обект на последните изменения в Тарифата

➤ Видно и от изложеното в рамките на анализа, изменението в Тарифата за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС обхваща само част от таксите за ползване на радиочестотен спектър. Съгласни сме, че в рамките на половин година действително е трудно да се направи оценка на резултати от промяната, но факта, че беше предоставен спектър от обхвати 2.6 GHz и 3.6 GHz, веднага след влизане в сила на изменението, е ясна индикация за благоприятния ефект, който тази промяна оказва върху инвестиционните намерения на предприятията. Не следва да забравяме, че за обхват 2.6 GHz имаше обявени няколко предходни намерения от страната на Комисията за предоставяне на този спектър, но никое от действащите предприятия на пазара не заяви интерес тогава.

➤ На следващо място е важно да отбележим нашето несъгласие и с факта, посочен в анализа на КРС, а именно че при предходното изменение е отчетено “технологичното развитие на мрежите от вида “точка-към точка” и оценка на критерия “минимално разстояние” предвид тенденцията за нарастване ползването на по-широки честотни ленти във връзка с необходимостта от осигуряване на висок преносен капацитет”. Беше направена малка промяна, но не детайлен преглед на начина, по който се формират тези такси. Подобни искания бяха изразени и от трите мобилни оператора в хода на обсъжданията и срещите при предходното изменение на Тарифата, но този въпрос не беше поставен на дневен ред при измененията.

Именно сега е важно за отбележим, че основно задължение на А1 е да осигури необходимия капацитет на преносната мрежа, за работата на мобилните станции, като по този начин гарантира качествени услуги на клетъчната мрежа на дружеството на територията на страната, като прилага съществуващите най-добри практики и покрива най-високите стандарти действащи на територията на Европейския съюз.

Драстичното нарастване на необходимите капацитети води до големи и неоправдани от всякаква бизнес логика такси, според действащата Тарифа. Това налага и необходимостта да бъдат направени спешни промени, като в противен случай мобилните оператори ще бъдат силно ограничени да развиват 5G мрежите в слабо населените планински и хълмисти райони, покриването на пътища и железопътни линии, където основно намират приложение радиорелейните технологии. **Необходимо е да се направи промяна в Тарифата, като предлагаме:**

- В чл.2 т4.1 от 250 да стане 100.
- В чл.7 т.3.1 от 4 да стане на 1.5; т.3.2 от 3 да стане на 1 и т.3.3 от 2 да стане на 0.5.

Друг вариант е изцяло да се измени методиката на ценообразуването. Сега действащата тарифа в част радиорелейна връзка е променяна само козметично във времето, като по никакъв начин не са отразени настъпилите през това време технологични промени. Показателен е примерът, че преди 15 години с 16x2 Mbps се осигуряваха с пренос 80 базови станции, днес са необходими 200 Gbps. Технологично радиорелейната мрежа може да

осигури въпросните капацитети, но действащата разрешителна схема ще принуди операторите да търсят други решения.

➤ Съществен въпрос, който също следва да бъде обект на обсъждане и анализ е заплащане на такси за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера. Не следва да забравяме, че той не беше изследван в рамките на последното изменение на Тарифата, въпреки индикациите за това, че липсата на конкретна политика за номерата през последните 10 години допринася за увеличаване на финансовата тежест върху предприятията, използващи този ограничен ресурс реално.

На мнение сме, че аргументите, с които бяха намалени таксите за ползване на ограничен ресурс – радиочестотен спектър са напълно относими и към таксите за номера, което предполага включването им като част от проекта на анализ. Особено това важи за мобилните и географските номера, където считаме за релевантните следните аргументи:

- Приходите от пазарния сегмент фиксирана гласова услуга са намалели с почти 5 пъти за последните 10 години;
- Приходите от мобилни гласови услуги също бележат спад, най-вече поради спад в приходите от услуги на дребно - т.е. там където се ползват номерата;
- Налице е установена от КРС трайна тенденция за спад в броя на фиксирани телефонни постове и на абонатите на мобилна телефонна услуга (брой уникални SIM карти) през последните 10 години.

Съгласно разпоредбите на ЗЕЗ (чл. 143а), размерът на таксите се определя при отчитане на икономическото и технологичното състояние на пазара. Видно от изложените по-горе пазарни твърдения, то сегментите на мобилна и фиксирана гласови услуги бележат спад. За същия период обаче годишните такси за ползване на номера остават непроменени.

Важно е да отбележим, че принципно размерът на таксата за ползване на номерационен ресурс се определя въз основа на степента на ограниченост, като се отчита и икономическата му стойност, определена на базата на критерии, които Комисията предварително определя и публикува на страницата си в интернет. Доколкото към настоящия момент Комисията не е публикувала критериите за определяне на икономическата стойност, то няма как да коментираме тяхната обективност. Считаме все пак, че изложените по-горе данни за състоянието на пазара ясно показват в каква посока се променя икономическата стойност на географските номера.

С оглед на гореизложеното считаме, че са налице достатъчно предпоставки за преразглеждане на размера на годишните таксите за мобилни и географски номера.

2. Годишна такса за контрол

Както вече споменахме по-горе, то съгласно ЗЕС размерът на административната такса за контрол е функция от разходите на КРС за извършване на конкретни дейности, изчерпателно посочени в чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, а именно за *международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконовни нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им.*

На мнение сме, че в ЗЕС много ясно се определя обхвата на дейностите, разходите по извършването на които имат отношение към определянето на годишната такса за контрол. Това, обаче, не е отчетено в проекта на анализ, при който всички разходи на Комисията се вземат предвид при определяне на размера на годишната такса за контрол.

Нещо повече, размерът на административната такса за контрол би следвало да има разходоориентиран характер. Разходоориентираността предполага изследване на резултатите за даден отчетен период и въвеждането на корекции за следващия период. Доколкото предоставеният в рамките на анализа преглед на разходите на КРС се отнася към 2020 г., а изрично е посочено, че резултатът от този преглед ще рефлектира върху размера на административната такса за контрол за 2022 г., то така определенният размер на таксата няма как да бъде определен като разходоориентиран и в съответствие с нормативните изисквания

Предвид изложението, то бихме искали да насочим вниманието ви към приложението към анализа, в което е направен преглед на събраните такси и направените административни разходи през 2020 г. Комисията мотивира необходимостта от увеличаване на размера на административната такса за контрол, въз основа на общия размер на разходите, без да е направено необходимото алокиране. Категорично сме на мнение, че следва да се отделят само относимите разходни категории чрез подходящи драйвери. Подобен подход се прилага по отношение на наложеното ни задължение за Разделно счетоводство, което следва методология на самата Комисия. По този начин ще е възможно да се разпределят определени части от посочените в редове от 1 до 6 разходи на КРС, тъй като е недопустимо само от такса контрол да се покриват разходите за заплати, осигуровки, ДМС и др. Видно от публикувания Годишен доклад на КРС за 2020 г., то съгласно Закона за държавния бюджет на Р. България, от реализираните на 70 млн. лева в приходната част почти 56 млн. лева или 80% са трансфери.

На следващо място е важно да отбележим, че капиталови разходи са неделима част от всички разходи, но техният принос би следвало да бъде отчетен през призмата амортизационни отчисления. Нещо повече, в конкретния случай, когато става въпрос за определяне на такса контрол, то не следва да бъдат включвани всички капиталови разходи, а само относимите към тази дейност на КРС. Видно от приложените към анализа разчети, в него са отчетени капиталовите разходи в пълния им размер.

С оглед на изложеното до тук, смятаме че КРС аргументира необходимостта от повишаване на такса контрол 3 пъти с разчети за разходи, изготвени в разрез с разпоредбите на ЗЕС.

В допълнение към изложеното, А1 направи проучване и анализ на информация от Cullen International S.A., според която в рамките на ЕС няма НРО, чиято сфера на компетенции да се ограничава само до сектора на електроните съобщения. Прави впечатление обаче, че заплатените от операторите административни такси са в размер, който не покрива разходите на регулаторите, като част от бюджета им за направление телеком сектор. Нито една от тези държави обаче не е предприела действия по увеличаване размера на административната такса за контрол, аргументирайки се с това, че предприятията заплащат и такси за ползването на ограничени ресурси – номера и спектър и приходите от тези такси може да бъдат използвани за покриване на дефицити в разходната част на бюджета.

На графиката по-долу сме направили сравнение на нивото на определения от НРО в други държави-членки на ЕС процент за изчисляване административната такса.

Фиг. 1

Източник: Cullen International S.A.

Видно от графиката по-горе (изключени са Малта и Люксембург, които са несъпоставими поради редица особености), то България е от страните с най-високо ниво на таксите като % от годишните приходи. Дори нивото на тази такса у нас е с почти 55% по-високо от средното за 14те държави, включени в анализа.

В заключение, смятаме че предложеното от КРС повишаване на размера на административната такса за контрол 3 пъти (от 0.2% до 0.6%) ще рефлектира негативно върху развитието на сектора и България ще е единствената държава-членка, която е предприела такива действия, които не са подкрепени от стабилни финансово-икономически аргументи и при пълна липса на съответствие с нормативните изисквания.